

**Lakivaliokunnan mietintö n:o 15 hallituksen esityksen johdosta
yrittäjien saneerausta koskeva lainsäädännöksi**

Eduskunta on 2 päivänä lokakuuta 1992 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi otsikossa mainitun hallituksen esityksen n:o 182.

Perustuslakivaliokunta on eduskunnan päätöksen mukaisesti antanut lakivaliokunnalle asiasta lausunnon. Lausunto (PeVL 23) on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Valiokunta on yhdistänyt tämän asian, hallituksen esityksen n:o 181 etuoikeusjärjestelmän uudistamista koskeva lainsäädännöksi ja hallituksen esityksen n:o 183 laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä käsittelyn asiantuntijoiden kuulemisen osalta.

Valiokunnassa ovat em. esitysten johdosta olleet kuultavina oikeusministeri Hannele Pokka, kansliapäällikkö Teuvo Kallio, osastopäällikkö Pekka Nurmi, lainsäädäntöneuvos Mikko Könkkölä, lainsäädäntöneuvos Pauliine Koskelo, lainsäädäntöneuvos Liisa Lehtimäki, erityisasiantuntija Jyrki Tala ja selvitysmies, varatuomari Kari Lehtola oikeusministeriöstä, vanhempi hallitussihteeri Petri Syrjänen valtiovarainministeriöstä, hallitusneuvos Väinö Vainio maa- ja metsätalousministeriöstä, hallitusneuvos Sakari Arkio kauppa- ja teollisuusministeriöstä, vt. osastopäällikkö Jorma Perälä, ylitarkastaja Markku Sorvari ja vakuutusylitarkastaja Hillevi Mannonen sosiaali- ja terveysministeriöstä, hallitusneuvos Eero Lyytikäinen ja ylitarkastaja Jouni Lemola työministeriöstä, apulaisosastopäällikkö Hannu Junkkari ympäristöministeriöstä, ylijohtaja Erkki Kalmakurki ja ylitarkastaja Tuija Wigren verohallituksesta, kehittämisspäällikkö Juhani Lehto sosiaali- ja terveyshallituksesta, ylitarkastaja Jorma Lauronen ja ylitarkastaja Harri Biström asuntohallituksesta, oikeusneuvos Kari Raulos korkeimmasta oikeudesta, presidentti Veikko M. Hämäläinen Kouvola hovioikeudesta, oikeusneuvosmies Antti Miettinen ja oikeusneuvosmies Jukka Huuonon Helsingin raastuvanoikeudesta, osastopäällikkö Antti Arola kansaneläkelaitoksesta, kansliapäällikkö Risto Jaakkola Uudenmaan lääninhallituksesta, lääninsosiaalitarkastaja Matti

Martikainen Turun ja Porin lääninhallituksesta, yksikönjohtaja Marja-Liisa Taipale valtiokonttorista, osastopäällikkö Markku Lounatvuori pankkitarkastusvirastosta, johtaja Marja Karimeri Valtiontakuukeskuksesta, johtaja Seppo Naumanen Valtion opintotukikeskuksesta, johtaja Marita Wilska kuluttajavirastosta, varatuomari Juhani Sutinen Kehitysaluerahastosta, toimitusjohtaja Matti Uimonen ja vakuutuslakimies Jorma Hilden Eläketurvakeskuksesta, I kaupunginvouti Heikki Mälkki Tampereen kaupunginvoudinvirastosta, kirkkoneuvos Matti Halttunen kirkkohallituksesta, osastopäällikkö Ilmari Ylä-Autio Suomen Kaupunkiliitosta edustaen myös Finlands svenska kommunförbundia, lakimies Risto Airikkala Suomen Kunnallisliitosta, lakimies Pentti Ikonen Akavasta edustaen myös Suomen Teknisten Toimihenkilöjärjestöjen Keskusliittoa, vastaava lakimies Kirsti Palanko-Laaka Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestöstä, lainopillinen asiamies Hannu Rautiainen Suomen Työnantajain Keskusliitosta, varatuomari Marja-Leena Mansala Teollisuuden Keskusliitosta, asiamies Riitta Wärn Liiketoimittajain Keskusliitosta, hallituksen puheenjohtaja, toimitusjohtaja Kari Puro sekä johtava lakimies Pekka Hemmo Työeläkelaitosten liitosta, toiminnanjohtaja Folke Bergström Eläkesäätiöyhdistyksen ESY:stä, varatoimitusjohtaja Stig Henriksson Kaupan Keskusliitosta, lakimies Pasi Horsmanheimo Keskuskauppakamarista, rahoitusasiamies Antti Huhtamäki Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:sta, varatuomari Anna Lundén Pienteollisuuden Keskusliitosta, varatuomari Petteri Kuhanen Suomen Kiinteistöliitosta, osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, varatuomari Gustav Dahlberg Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitosta, varatoimitusjohtaja Jussi Järventausta Suomen Yrittäjien Keskusliitosta, asianajaja Matti Nenonen Suomen Asianajajaliitosta, oikeusneuvosmies Kari Kiesiläinen Käräjäoikeustuomarit ry:stä, oikeustieteen lisen-siaatti Johanna Niemi-Kiesiläinen ja asianajaja Jouko Pesonen Suomen Lakimiesliitosta, pu-

heenjohtaja, nimismies Pentti Saira Suomen Nimismiesyhdistyksestä, puheenjohtaja, kaupunginvaltuutettu Pekka Louekoski Suomen Kaupunginvaltuutusten yhdistyksestä, yleinen oikeusavustaja Markku Vuorio Yleiset Oikeusavustajat ry:stä, toiminnanjohtaja Leena Veikkola Takuu-Säätiöstä, suunnittelija Osmo Väisänen, yrittäjä Anne Korpi, perhepäivähoitaja Sirpa Salmi ja yrittäjä Kari Salmi Suomen Nivel — Velallisten Keskusliitto -nimisestä yhdistyksestä, suunnittelija Ritva Otva Marttaliitosta, toiminnanjohtaja Maria Oesch-Feldt Finlands svenska Marthaförbundet, suunnittelija Tarja Jutila Maa- ja kotitalousnaisten keskuksessa, johtaja Eila Kilpiö kuluttajatutkimuskeskuksessa, toimitusjohtaja Seppo Jyrkämä Luottokunnasta sekä professori Erkki Havansi, professori Thomas Wilhelmsson, professori Kari-Pekka Tiitinen ja oikeustieteen lisensiaatti Harri Vento.

Lisäksi valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot liikenneministeriöltä, Suomen Kuluttajaliitolta ja professori Pekka Koskiselta sekä useita muita asiaan liittyviä kirjelmiä.

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yrityksen saneerauslaista. Uudistuksen tarkoituksena on luoda oikeudelliset edellytykset elinkeinoisten yritysten saneeraukselle ja tarpeettomien konkurssien välttämiseksi. Ehdotetun saneerausmenettelyn piiriin tulisivat yrityksen kaikki velkojat.

Tuomioistuimien päätäisi hakemuksesta taloudellisissa vaikeuksissa olevan yrityksen saneerausmenettelyn aloittamisesta. Päätös aikaansaisi kaikkia ennen menettelyn alkamista syntyneitä velkoja koskevan maksu-, perintä- ja täytäntöönpanokiellon. Myös vakuusvelat kuuluisivat kiellon piiriin. Kiellon estämättä voitaisiin maksaa muun muassa työntekijöiden palkat menettelyä edeltäneiltä kolmelta kuukaudelta, tilatut mutta menettelyn alkaessa toimittamatta olevat tavarat sekä määrältään vähäiset saatavat. Menettelyn alkamisen jälkeen syntyviä velkoja maksu- ja perintärajoitukset eivät koskisi.

Maksu-, perintä- ja täytäntöönpanokiellon aikana olisi laadittava saneerausohjelma eli ohjelma toimenpiteistä yrityksen toimintaedellytysten korjaamiseksi. Laissa olisi säännökset saneerausohjelmassa käytettävissä olevista velkajärjestelyistä eli niistä myönnytyksistä, joita saneerausohjelmassa voidaan velkojilta vaatia.

Menettelyn aloittamisesta päätettäessä määrättäisiin selvittäjä, jonka tehtävänä olisi muun muassa laatia selvitys velallisen taloudellisesta tilanteesta ja toimia velkojien edunvalvojana ja vastata velallisen toiminnan seurannasta menettelyn aikana. Velallisella säilyisi kuitenkin päätoisvalta tavanomaiseen liiketoimintaan kuuluvissa asioissa.

Saneerausohjelman vahvistaisi tuomioistuin sen jälkeen, kun velkojat ovat saaneet tilaisuuden perehtyä yhteen tai useampaan menettelyn aikana laadittuun ohjelmaehdotukseen tai -ehdotuksiin sekä ilmaista kantansa niihin. Tuomioistuin tutkisi, että laissa säädetyt edellytykset ohjelman vahvistamiselle olisivat käsillä.

Saneerausohjelman vahvistamiselle asetettaisiin kolmenlaisia vaihtoehtoisia edellytyksiä:

— Ohjelma voitaisiin vahvistaa, jos kaikki velkojat sen hyväksyvät. Tällöin ohjelman sisältö voisi poiketa lain säännöksistä.

— Saneerausohjelma olisi mahdollista vahvistaa silloin, kun enemmistö kustakin velkojaryhmästä on ohjelmaa kannattanut.

— Saneerausohjelman vahvistaminen tulisi kysymykseen silloinkin, kun vaadittavaa enemmistöä ei saavuteta kaikissa velkojaryhmissä, mikäli ohjelma täyttää edellä mainittujen vaatimusten lisäksi velkojaryhmien keskinäistä asemaa koskevat lisäedellytykset.

Lakiehdotuksessa on myös seikkaperäiset säännökset vahvistetun saneerausohjelman oikeusvaikutuksista, sen toteuttamisesta ja seurannasta sekä ohjelman toteutumatta jäämisen vaikutuksista.

Esitykseen sisältyy ehdotukset seitsemän voimassa olevan lain muuttamisesta.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993 sekä etuoikeusjärjestelmän uudistamista koskevaan lainsäädäntöön ja yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevaan lakiin, joita koskevat esitykset n:ot 181 ja 183 on annettu samanaikaisesti tämän esityksen kanssa.

Ehdotettu lainsäädäntö on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Valiokunnan kannanotot

Yleisperustelut

Valiokuntakäsittelyn aikana lakivaliokunta on vakuuttunut uuden yrityssaneerauslainsäädännön tarpeellisuudesta ja kiireellisyydestä.

Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä.

Hallituksen esitystä on yleisesti pidetty poikkeuksellisen hyvin valmisteltuna, mutta silti turhan laajasisältöisenä ja monimutkaisena. Kysymyksessä on kokonaan uusi oikeudellinen instituutio, joka on sovittava yhteen usean eri oikeudellalan säännösten kanssa ja jossa on huolehdittava eri suuntiin menevien oikeudellisten intressien suojaamisesta. Valiokunnan mielestä tämä johtaa väistämättä ainakin aluksi vaikeaselkoiselta vaikuttavaan lainsäädäntöön. Valiokunta on kuitenkin voinut hyväksyä kaikki lainsäädännön periaatteelliset lähtökohdat.

Kun lainsäädännön valmisteluaiakataulu on ollut varsin tiukka, on valiokuntakäsittelyn aikana ilmennyt lukuisia yksityiskohtia, joissa on vielä syytä tarkistaa pykälien sanamuotoa. Valiokunta esittää seuraavat huomautukset ja muutosehdotukset.

Selvittäjä. Selvittäjäntointa koskevat säännökset ovat riittävän joustavat, jotta ne voisivat mahdollisimman hyvin soveltua erilaisiin esiin tulleisiin tapauksiin. Siihen, minkälaisia valmiuksia selvittäjältä kulloinkin vaaditaan, vaikuttaa muun muassa yrityksen koko ja toimiala sekä se, miten pitkälle saneeraustoimenpiteitä on valmisteltu ennen saneerausmenettelyn alkamista. On selvää, että yrityksen saneeraaminen edellyttää liiketaloudellista asiantuntemusta ja yritystoimintaan liittyvää kokemusta. Myös oikeudellista asiantuntemusta tarvitaan lain soveltamiseksi. Laissa ei kuitenkaan ole syytä määritellä liian yksityiskohtaisesti selvittäjältä vaadittavaa pätevyyttä.

Selvittäjä ei syrjäytä yrityksen johtoa ja omistajia. Selvittäjällä ei ole itsenäistä määräysvaltaa yrityksen asioissa, mutta merkittävät päätökset menettelyn aikana edellyttävät selvittäjän suostumusta.

Saneerausohjelma. Saneerausohjelma sisältää velkajärjestelyjen lisäksi kaikki ne toimenpiteet, joita yrityksen tervehdyttäminen edellyttää. Saneerausohjelmassa ei suoraan määrätä sellaisista toimenpiteistä, jotka kuuluvat velallisyriksen omistajien tai toimielinten määräysvallan piiriin. Velallisyriksen toimielinten päättävältään kuuluvat saneeraustoimenpiteet voidaan kytkeä saneerausohjelmaan kahdella eri tavalla:

1) tietyt velallisen toimenpiteet — esimerkiksi oman pääoman ehdoin tapahtuva lisäpanostus, yrityksen johtoa koskevat henkilövaihdokset,

toiminnan tehostamista koskevat järjestelyt tms. — voidaan saneerausohjelmassa asettaa ohjelman vahvistamisen edellytykseksi. Tällöin tuomioistuim ei voi vahvistaa ohjelmaa velkajärjestelyineen, ellei osoiteta kyseisen edellytyksen täyttyneen; tai

2) ohjelmassa voidaan edellyttää velalliselta tiettyjä toimenpiteitä ja määrittää, että niiden toteutumatta jääminen on peruste ohjelman (eli ennen muuta velkajärjestelyjen) raukeamiselle.

Maatalousyrittäjän asema. Valiokunnassa on kiinnitetty huomiota maatalousyrittäjän ja muun sellaisen elinkeinonharjoittajan asemaan, jonka asunto on maatilan tai yritysmaahan yhteydessä. Käytännössä tällainen kiinteistö realisoidaan yhtenä kokonaisuutena. Yrityssaneerausta koskeva lainsäädäntö tarjoaa nykyistä paremmat mahdollisuudet asunnon säilymiseen velallisyrittäjällä.

Valiokunta edellyttää, että maakaari- ja ulosottolainsäädännön valmistelun yhteydessä selvitetään mahdollisuudet säilyttää velallisen asunto esimerkiksi erottamalla kiinteistöstä määräala erikseen realisoitavaksi sekä myyntijärjestyksellä silloin, kun velallisen useampi kiinteistö vastaa samasta velasta.

Yksityistakaajan asema. Asian käsittelyn yhteydessä on käynyt ilmi, että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa takaus- tai vakuusvelan periminen kokonaisuudessaan johtaa varsin usein kohtuuttomalta tuntuvaan lopputulokseen. Takaus tai vakuus on saatettu antaa täysin toisenlaisten odotusten vallitessa. Luotonantaja on monesti laiminlyönyt sekä informaatiovelvollisuutensa että moraalisen velvollisuutensa tarkistaa hankkeen realistisuuden suhteessa takaajan ja vakuuden antajan maksukykyyn.

Tämän vuoksi valiokunta on kiinnittänyt erityistä huomiota takaajan asemaa koskeviin lain säännöksiin. Kun otetaan huomioon takauksen tarkoitus, maksun turvaaminen velkojalle ja riskin siirtäminen velallisen maksukykyvyydestä ja -valmiudesta velkojalle, takaajaa koskevat säännökset ovat valiokunnan mielestä asianmukaiset. Takaaja voi, jos siihen on lain mukaan edellytykset, saada erityisen takausvastuun järjestelyn tai kaikkia takaajan velkoja koskevan velkajärjestelyn.

Epäkohtana ovat ne tapaukset, jolloin luotonantaja on ottanut vastaan sisällöltään täysin kohtuuttomia takauksitoumuksia tarkistamatta

takaajan tosiasiallista maksukykyä ja mahdollisuutta ymmärtää takaussitoumuksen vakavuus ja sitovuus. Tätä epäkohtaa ei voida korjata saneeraus- ja velkajärjestelylainsäädännön yhteydessä, vaan se on erikseen hoidettava. Valiokunta onkin mietinnössään n:o 14 edellyttänyt, että hallitus erikseen huolehtii tästä.

Tuomioistuinten voimavarat ja koulutus. Tuomioistuinten käsiteltäväksi tulee aivan uusi asiantyyppi. Hakemuksia arvioidaan tulevan runsaasti. Ensi vuoden talousarviossa on varauduttu tähän ja tuomioistuinten resursseja lisätään. Tuomarikunnan koulutus on käynnistynyt jo kuluneen syksyn aikana.

Kaikesta huolimatta arvioidaan, että tuomioistuimet ruuhkautuvat pahasti, koska asia on kokonaan uusi ja velkaantuneiden määrä varsin suuri. Vireille tulevien asioiden määrästä ei ole esitettävissä minkäänlaista luotettavaa arviota. Valiokunta pitää välttämättömänä, että tuomioistuimille myönnetään riittävästi resursseja, jotta ne voisivat selviytyä uudesta tehtävästä. Jatkuvalla koulutuksella on tuettava tuomioistuihin ja huolehdittava siitä, että oikeuskäytäntö löytää heti alkuvaiheessa kohutuullisen yhtenäisen linjan niin, ettei jouduta odottamaan ylimpien oikeusasteiden ratkaisuja pitkiä aikoja.

Lain voimaantulo. Yritysten kriisi- ja velkaneuvontaa ei vielä ole saatavissa koko maan alueella. Tiedotusmateriaalia ei vielä ole saatavilla. Tuomioistuimilla ei vielä ole riittäviä valmiuksia saneerausasioiden käsittelyyn. Valiokunta ei pidä lainsäädännön kiireellisyydestä ja välttämättömyydestä huolimatta mahdollisena, että uusi lainsäädäntö saatettaisiin voimaan heti tammikuun alussa. Hallituksen tehtäväksi jää arvioida, kuinka nopeasti on velkaneuvonnan, tiedotusmateriaalin ja tuomioistuinten valmiuden kannalta mahdollista saattaa uudet lait voimaan.

Seuranta. Koska kysymyksessä on kokonaan uusi oikeudellinen instituutio, käytännössä saattaa ilmetä odottamattomia ongelmia. Hallituksen esityksessä on luvattu, että lainsäädännön toimivuutta seurataan tarkoin ja että tarvittaviin korjausesityksiin ryhdytään viivytyksettä. Valiokunta korostaa seurannan tärkeyttä. Seuranta on kohdistettava sekä säännösten toimivuuteen, oikeuskäytännön yhtenäisyyteen että säännösten yhteiskunnallisiin vaikutuksiin.

Yksityiskohtaiset huomautukset

1. Laki yrityksen saneerauksesta

1 §. Lain tarkoitus ja suhde muuhun lainsäädäntöön. Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin täsmentämistä siten, että momentin toisessa virkkeessä sanan "ohjelmalla" sijasta käytetään sanaa "saneerausohjelmalla".

5 §. Vireillepanoon oikeutetut. Valiokunta ehdottaa pykälän 2 kohdan muuttamista niin, että velkoja, jonka saatavan määrää koskeva riitaisuus ei ole määrältään olennainen, voi hakea saneerausmenettelyä.

6 §. Edellytykset. Valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentin sanamuotoa täsmennetään korvaamalla säännöksen loppuosassa oleva sana "velkoja" sanalla "hakija".

7 §. Esteet ja keskeyttämisperusteet. Pykälän 1 momentin 6 kohdan mukaan saneerausmenettelyä ei voida aloittaa, jos velallisen kirjanpito on olennaisesti puutteellinen tai virheellinen.

Säännös on kirjoitettu ehdottomaan muotoon. Käytännössä on kuitenkin mahdollista, että oleellisesti puutteellinen kirjanpito voidaan käytettävissä olevan tositemateriaalin pohjalta saattaa asianmukaiseen kuntoon. Valiokunta ehdottaa säännöksen lieventämistä.

9 §. Selvittäjän oikeudet. Pykälän 2 momentin mukaan selvittäjällä on oikeus osallistua velallisyriityksen toimielinten kokouksiin ja käyttää niissä puhevaltaa.

Selvittäjän osallistumisoikeuden toteutumisen käytännössä edellyttää, että hän saa kokouskutsun. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa, että pykälän 2 momentin lisätään uusi virke, jossa on nimenomainen maininta kokouskutsujen toimittamisesta selvittäjälle.

16 §. Välivaiheen aikana tehtyjen oikeustointen peräytyminen. Pykälän mukaan saneerausmenettelyä koskevan hakemuksen vireilletulon ja menettelyn alkamisen välisenä aikana tehty oikeustoimet voidaan peräyttää siten kuin 6 luvussa säädetään.

Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään selvyiden vuoksi uusi 2 momentti, josta ilmenee nimenomaisesti, että velkajärjestelyissä voidaan jättää huomiotta hakemuksen vireilletulon ja menettelyn aloittamispäätöksen välisenä aikana velallisen vahingoksi tehty muutos velan maksuaikatauluun.

17 §. Maksu- ja vakuudenasettamiskielto. Pykälän 3 momentissa on viittaus arvopapereita tai -osuuksia koskeviin säännöksiin.

Säännöksessä käsitteellä "arvopaperi" tarkoitetaan esineoikeudellisen tieteenopin käsitettä, mm. yksittäisiä juoksevia määrän- ja haltija-velkakirjoja. Tämä ei kaikilta osiltaan vastaa talouselämän nykykielen arvopaperi-käsitettä. Säännöksen selkeyttämiseksi valiokunta ehdottaa, että momenttiin lisätään erillinen maininta juoksevista velkakirjoista.

18 §. *Poikkeukset maksukielloon.* Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan edellä 17 §:ssä säädetyn maksukiellon estämättä on maksettava työntekijöiden kiistattomat palkat menettelyn alkamista edeltäneiltä kolmelta kuukaudelta.

Valiokunnan huomiota on kiinnitetty siihen, että erilaiset työn tekemisestä aiheutuneet kustannusten korvaukset, kuten matkakustannusten korvaukset, päivärahat, työkalukorvaukset ym. jäisivät tämän kohdan perusteella maksukiellon piiriin, vaikka työntekijä on itse saatanut joutua maksamaan ne. Valiokunta ehdottaa, että 2 momentin 1 kohtaan lisätään maininta työstä aiheutuneiden kustannusten korvaamisesta.

Pykälän 2 momentin 6 kohdan mukaan selvittäjän päätöksellä voidaan maksaa velallisen perustamalta eläkesäätiöltä otetun lainan lyhennyksiä sikäli kuin se on välttämätöntä säätiön maksuvalmiuden turvaamiseksi.

Valiokunta katsoo, ettei lainan lyhennysten maksaminen voi jäädä selvittäjän harkinnan varaan silloin, kun eläkesäätiön maksuvalmiuden turvaaminen edellyttää näiden suoritusten saamista. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa 2 momentin 6 kohdan muuttamista niin, että lainan lyhennykset ja korot on tällöin maksettava.

19 §. *Perintäkielto.* Pykälän 1 momentin 3 kohdassa on säännöksen ymmärrettävyyttä haittaava painovirhe. Puolipisteen jälkeen alkava lause on tarkoitettu 3 kohdan jatkoksi, joten sisennys on poistettava.

21 §. *Ulosmittauksen sekä muiden täytäntöpanotoimenpiteiden kielto.* Pykälän 1 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan velallisen omaisuutta ei saa menettelyn alettua ulosmitata saneerausvelasta lukuun ottamatta lapselle suoritettavaa elatusapua sikäli kuin sillä on etuoikeus ulosotossa.

Valiokunta ehdottaa momentin ensimmäisen virkkeen tarkistamista niin, että ulosmittauskiellon ala muodostuu samaksi kuin maksukiellon.

27 §. *Eräiden sopimusten asema.* Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin toiseen virkkeeseen vähäistä lakitekniistä korjausta ja 3 momentissa havaitun virheellisen viittauksen oikaisemista.

28 §. *Oikeusvaikutusten voimassaolo.* Valiokunta ehdottaa, että saneerauslainsäädännön sisäisen yhdenmukaisuuden vuoksi muutetaan pykälän 2 ja 3 momentissa käytetty ilmaisu "jos saneerausmenettely lakkaa ennen saneerausohjelman vahvistamista" ilmaisuksi "jos saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista".

Pykälän 4 momentin mukaan päättäessään menettelyn lakkaamisesta tuomioistuim voi velkojan vaatimuksesta samalla määrätä 23 §:ssä tarkoitetun turvaamistoimenpiteen.

Valiokunta ehdottaa, että 4 momenttiin lisätään säännös, jonka mukaan tuomioistuimen on myös määrättävä menettelyn alkaessa voimassa olleen turvaamistoimenpiteen palauttamisesta uudelleen voimaan.

29 §. *Velallisen määräysvalta ja sen rajoitukset.* Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin täsmentämistä siten, että siihen lisätään toinen virke, josta ilmenee, että mikäli velallisen omaisuutta on ennen saneerausmenettelyn alkamista ulosmitattu, ulosmittaukseen liittyvät vallintarajoitukset eivät estä omaisuuden luovuttamista siten kuin tässä laissa säädetään.

Pykälän 2 momentin 4 kohdan mukaan velallinen ei saa menettelyn alettua ilman selvittäjän suostumusta luovuttaa vaihto-omaisuutta muuten kuin osana tavanomaista toimintaa. Selvyyden vuoksi valiokunta ehdottaa säännöksen täydentämistä maininnalla, joka nimenomaisesti osoittaa, että vaihto-omaisuutta saa ilman selvittäjän suostumusta myydä vain tavanomaisin ehdoin.

33 §. *Vakuuden arvon suojaaminen.* Pykälän 1 momentin mukaan vakuusvelkojalla on oikeus korvaukseen sellaisesta vakuusomaisuuden arvon alenemisesta, joka johtuu omaisuuden käyttämisestä velallisen toiminnassa 19 §:ssä tarkoitettua perintäkiellon tai 22 §:ssä tarkoitettua väliaikaisen kiellon voimassaoloaikana.

Tarkoituksena on, että korvaukseen oikeuttaa vain vakuusomaisuuden arvon aleneminen kyseisen velkojan vahingoksi. Valiokunta ehdottaa 1 momentin selventämistä tältä osin.

34 §. *Uuden luoton etuoikeus.* Valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentin toiseen virkkeeseen tehdään sanamuodon tarkistus, joka ehdotettua selvemmin osoittaa, mistä "vanhan" vakuusvelkojan suojan arvioinnissa on kysymys: hänen riskinsä ei saa kasvaa merkittävästi.

39 §. *Ohjelman sisältö.* Pykälän ensimmäinen virke on havaittu tarpeettomaksi. Valiokunta ehdottaa sen poistamista.

44 §. *Velkajärjestelyn keinot.* Pykälän mukaan velkajärjestelyn keinoina tulevat kysymykseen: 1) velan maksuaikataulun muuttaminen, 2) pääomalyhennysten ensisijaistaminen, 3) jäljellä olevaan luottoaikaan kohdistuvan koron tms. luottokustannusten alentaminen ja 4) velan määrän alentaminen.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan kiinnittänyt huomiota siihen, että velkajärjestelyn keinot etenevät pykälässä lievistä ankarampaan ja että tarkoituksena on, että velkaan olisi sovellettava aina sitä velkojan kannalta katsoen lievintä keinoa, joka on riittävä velallisen taloudellisen tilanteen korjaamiseen. Perustuslakivaliokunnan mielestä olisi harkittava tämän periaatteen kirjaamista lakitekstiin.

Perustuslakivaliokunnan lausuntoon viitaten lakivaliokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 3 momentti, josta nimenomaisesti ilmenee "lievimmän" keinon periaate velkajärjestelyissä.

46 §. *Velkojen keskinäinen asema.* Valiokunta ehdottaa pykälän 2 momentin täydentämistä uudella virkkeellä, jonka mukaan velkajärjestelyssä voidaan lisäeläketurvaa hoitavalta eläkesäätiöltä otetun lainan osalta poiketa yhdenvertaisuusperiaatteesta sikäli kuin se on välttämätöntä sen estämiseksi, ettei eläkesäätiön kattamatta olevan eläkevastuun määrä velkajärjestelyn vuoksi kasva.

48 §. *Kolmannen asema eräissä tapauksissa.* Pykälän 2 momentin sanamuoto on osoittautunut vaikealukuisiksi. Valiokunta ehdottaa momentin sanamuodon selkeyttämistä.

54 §. *Vahvistaminen ilman kaikkien ryhmäenemmistöjen suostumusta.* Pykälän 2 kohdan vaatimus, että "ohjelman hyväksymisen puolesta äänestäneiden velkojen saatavat edustavat vähintään viidennestä", on osoittautunut tulkinannvaraiseksi.

Valiokunta ehdottaa, että 2 kohtaan lisätään sana "kaikkien", jolloin käy selvästi ilmi, että velkojen viidennekseen kytketty vähimmäiskannatus lasketaan kaikista ohjelmaehdotuksen puolesta äänestäneistä velkojista.

55 §. *Muut perusteet vahvistamatta jättämiselle.* Pykälän 1 momentti alkaa viittauksella "sen lisäksi, mitä edellä säädetään". Viittauksen ulottuvuus on osoittautunut epäselväksi. Valiokunta ehdottaa viittauksen selventämistä niin, että se koskee edellä tässä luvussa säädettyä.

57 §. *Saneerausohjelman oikeusvaikutukset.* Valiokunta ehdottaa, että pykälän täsmentämiseksi siihen lisätään uusi 2 momentti, jonka mukaan saneerausmenettelyn alkaessa mahdoli-

sesti vireillä ollut ulosmittaus raukeaa, kun saneerausohjelma vahvistetaan.

Tällöin pykälän 2 momentti siirtyy 3 momentiksi.

61 §. *Ohjelman toteuttamisen seuranta.* Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin tarkentamista siten, että valvojan on valvoessaan velkojen lukuun saneerausohjelman toteuttamista otettava huomioon 63—65 §:n säännökset.

Lisäksi valiokunta ehdottaa pykälän 4 momentin täsmentämistä niin, että velallisella on myös suhteessa valvojaan lain 13 §:ssä säädetty tietojenanto- ja myötävaikutusvelvollisuus.

63 §. *Ohjelman muuttaminen.* Edellä 57 §:ään lisätyn uuden momentin takia valiokunta ehdottaa 63 §:n 3 momentissa olevan viittaussäännöksen tarkistamista.

64 §. *Velkajärjestelyn raukeaminen.* Saneerausohjelman laiminlyönnistä seuraa, että velkajärjestely raukeaa ja velallinen joutuu suorittamaan velkansa alkuperäisin ehdoin. Samalla tämä merkitsee, että velallinen voi joutua suorittamaan veloilleen viivästyskorkoa koko saneerausohjelman keston ajalta. Tämä saattaa olla kohtuutonta. Sen vuoksi valiokunta ehdottaa pykälän 5 momentin täydentämistä siten, että velallisen ei ole suoritettava velalle viivästyskorkoa velkajärjestelyn voimassaoloajalta, jollei tuomioistuin erityisestä syystä määrää toisin.

67 §. *Toimivaltainen tuomioistuin.* Valiokunta pitää perusteltuna hallituksen esityksessä omaksuttua kantaa, että yrityssaneerausasiat keskitetään tiettyihin alioikeuksiin. Valiokunta ehdottaa kuitenkin pykälän 1 momentissa olevan toimivaltaisia tuomioistuimia koskevan luettelon täydentämistä Lappeenrannan raastuvanoikeudella ja Seinäjoen kihlakunnanoikeudella sekä Maarianhaminan kihlakunnanoikeuden nimen oikaisemista Ahvenanmaan kihlakunnanoikeudeksi.

Valiokunta ehdottaa myös, että pykälän 3 momenttiin lisätään maininta siitä, että saneeraustuomioistuimen on konkurssiin asettamisesta päättäessään, ennen asian siirtämistä konkurssituomioistuimeen, määrättävä väliaikainen pesänhoitaja.

Edelleen valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 4 momentti, jotta 24 §:n ja 67 §:n koordinointi selkiytyy silloin, kun konkurssihakemus on tehty ennen saneeraushakemusta ja saneeraustuomioistuin päätyy saneeraushakemuksen hylkäämiseen. Tällöin 24 §:n 1 momentin mukaan konkurssihakemuksesta on annettava samalla ratkaisu.

69 §. *Hakemus.* Valiokunta ehdottaa pykälän 1 momentin täydentämistä siten, että konkurssihakemuksen vireillä ollessa tehtävä saneerauslupahakemus voidaan antaa tuomioistuimelle istunnossa konkurssihakemusta käsiteltäessä.

Samalla valiokunta ehdottaa pykälän momenttijaon muuttamista siten, että 1 momentin nykyinen toinen ja kolmas virke erotetaan omaksi eli 2 momentiksi, jolloin hallituksen esityksen 2 momentista tulee 3 momentti.

70 §. *Välitoimenpiteet hakemuksen johdosta.* Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään uusi 4 momentti, jotta varmistetaan se, että konkurssiasiansa toimivaltainen tuomioistuin saa tiedon saneerauslupahakemuksesta.

71 §. *Päätös menettelyn aloittamisesta.* Valiokunta ehdottaa vähäisiä tarkennuksia pykälän 1 ja 3 momenttiin.

Pykälän 1 momentin 3 kohdan sanamuotoa on korjattu oikeakielisyyden vaatimusten mukaan.

Pykälän 1 momenttiin on lisätty uusi 6 kohta, jonka mukaan päätökseen on merkittävä sen antamisen tai julistamisen kellonaika. Säännös on tarpeen saneerausmenettelyn alkamisen oikeusvaikutusten kannalta.

Pykälän 3 momentista valiokunta ehdottaa poistettavaksi sanat ”25 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin”. Muutos johtaa siihen, että selvittäjän on annettava tuomioistuimen päätös tiedoksi, paitsi kaikille tiedossa oleville velkojille, myös kaikille takaaajille, kanssavelallisille ja vakuuden asettajille.

76 §. *Ohjelmaehdotuksen käsittely ja tiedoksi-anto sekä äänestysmenettely.* Valiokunta ehdottaa, että pykälän 1 momentista poistetaan sana ”pyynnöstä” sen selventämiseksi, että tuomioistuin voi omastakin aloitteestaan varata tilaisuuden ohjelman mahdollista sisältöä koskevien puitteiden oikaisemiseen.

80 §. *Kuulutukset ja ilmoitukset.* Valiokunta ehdottaa, että pykälään lisätään selvyyden vuoksi nimenomainen maininta kiinnitysrekistereistä.

90 §. *Selvittäjän ja velkojatoimikunnan määräämättä jättäminen.* Valiokunta katsoo, että tuomioistuimella tulee olla mahdollisuus erityisestä syystä jättää selvittäjä määräämättä, vaikka kaikki velkojat eivät ole asiasta yksimielisiä. Erityisenä syynä voi tulla kysymykseen esimerkiksi se, että saneerauksen arvioidaan onnistuvan ilman selvittäjää esimerkiksi velallisen tai velkojan jo laatiman saneerausohjelman pohjalta eikä selvittäjän määrääminen yrityksen toiminnan laajuus ja yrityksen varallisuus huomioon ottaen ole mahdollista tai tarkoituksenmu-

kaista. Tällöin selvittäjäntoimesta aiheutuva kustannusrasitus voidaan välttää, vaikka joku velkojista vaatii selvittäjän määräämistä, kun selvittäjän määräämistä ei ole velkojen etujen kannalta pidettävä tarpeellisenä.

Valiokunta ehdottaakin, että selvittäjän määräämättä jättämisen edellytyksiä lievennetään. Sen vuoksi on pykälän 1 momentin sanontaa on tarkistettava ja lisättävä pykälään uusi 2 momentti, jossa määritellään tuomioistuimen harvintavalta.

Tämän johdosta pykälän 2 ja 3 momentti siirtyvät 3 ja 4 momentiksi.

Näin muodostuvaan pykälän 4 momenttiin on vielä lisättävä säännös, josta nimenomaisesti ilmenee, että silloin kun selvittäjää ei määrätä, tälle kuuluvista tiedoksiannoista ja äänestysse- vityksen laatimisesta huolehtii tuomioistuin.

94 §. *Selvittäjän ja velkojatoimikunnan jäsenen korvausvelvollisuus.* Valiokunta ehdottaa pykälän täydentämistä siten, että 1 momenttiin lisätään maininta selvittäjän vahingonkorvausvas- tuun ulottumisesta myös takaaajan ja vakuuden asettajaan. Samalla valiokunta on lisännyt sa- man momentin ensimmäiseen virkkeeseen siitä puuttuvan on-sanan.

99 §. *Erityisen vanhentumisajan tai perimis- määräjän suhde saneerausmenettelyyn.* Valio- kunta ehdottaa pykälän täsmentämistä siten, että sen 2 momenttiin lisätään toinen virke, jonka mukaan saneerausmenettelyn keskeytyes- sä perintäkiellon voimassaoloaika ei oteta huo- mioon laskettaessa takauksen vanhentumisaikaa suhteessa perintäkiellon piiriin kuuluvaan yksi- tyistakaaajaan. Tällöin ensimmäisen virkkeen mukaista kalenterivuosi-periaatetta ei sovelleta suhteessa takaaajaan.

102 §. *Siirtymäsäännökset.* Valiokunta ehdot- taan pykälän täydentämistä siten, että siihen lisä- tään uusi 3 momentti, jonka mukaan edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa velallinen voi itse normaaleista konkurssimenettelysään- nöksistä poiketen tehdä hakemuksen saneeraus- menettelystä konkurssin estämättä.

2. Laki osakeyhtiölain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa, että lakiehdotuksen 13 luvun 2 a §:ää tarkennetaan lisäämällä siihen uusi 2 momentti.

Uusi 2 momentti sisältää välittömän selvitys- tilapakon sellaisten tilanteiden varalta, joissa saneerausmenettelyn päättyessä yhtiön oma

pääoma ei ole vähintään puolta osakepääomasta. Säännös tulee ensinnäkin sovellettavaksi niissä tapauksissa, joissa saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista. Toiseksi säännös merkitsee, että saneerausohjelmaa ei voida vahvistaa, ellei saneerausmenettelyn aikana tai ohjelman tuloksena edellä mainittu pääomavaatimus täyty.

5. Laki yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain muuttamisesta

Valiokunta ehdottaa tehtäväksi lakiteknisen korjauksen siten, että lakiehdotuksen 6 §:n 3 d

kohdan sisältö siirretään 6 §:n 3 b kohtaan. Näin vältetään koordinaatioongelma asetuksella voimaan tulevan, eduskunnan jo hyväksymän hallituksen esitykseen n:o 109 sisältyneen ETA-lain kanssa.

Valiokunnan ehdottamasta muutoksesta seuraa, että 6 §:n 3 d kohta on poistettava sekä johtolausetta ja lain nimikettä on tarkistettava.

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

*että lakiehdotukset n:ot 3, 4 ja 6—8 hyväksyttäisiin muuttamattomina ja
että lakiehdotukset n:ot 1, 2 ja 5 hyväksyttäisiin näin kuuluvina:*

1.

Laki yrityksen saneerauksesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus ja suhde muuhun lainsäädäntöön

Taloudellisissa vaikeuksissa olevan velallisen jatkamiskelpoisen yritystoiminnan tervehdyttämiseksi taikka sen edellytysten turvaamiseksi ja velkajärjestelyjen aikaansaamiseksi voidaan ryhtyä tämän lain mukaiseen saneerausmenettelyyn. Menettelyssä voidaan tuomioistuimen vahvistamalla *saneerausohjelmalla* määrätä velallisen varallisuutta ja velkoja koskevista toimenpiteistä siten kuin tässä laissa säädetään.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

2—4 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

2 luku

Saneerausmenettelyn aloittaminen ja keskeyttäminen

5 §

Vireillepanoon oikeutetut

Hakemuksen saneerausmenettelystä voi tehdä:

(1 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2) velkoja tai useampi velkoja yhdessä, ei kuitenkaan velkoja, jonka saatava on *riittävä* perusteeltaan tai *olennaiselta osin* määrältään (*poist.*) taikka muusta syystä epäselvä;

(3 kohta kuten hallituksen esityksessä)

6 §

Edellytykset

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Uhkaavan maksukyvyttömyyden perusteella saneerausmenettely voidaan velkojan tai todennäköisen velkojan hakemuksesta aloittaa vain, jos se on tarpeen *hakijan* huomattavan taloudellisen edun turvaamiseksi tai sen vaarantumisen torjumiseksi.

7 §

Esteet ja keskeyttämisperusteet

Saneerausmenettelyä ei voida aloittaa, jos:
(1—5 kohta kuten hallituksen esityksessä)

6) velallisen kirjanpito on olennaisesti puutteellinen tai virheellinen, *paitsi jos osoitetaan, että kirjanpito voidaan vaikeuksista saattaa asianmukaiseen ja luotettavaan tilaan.*

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

3 luku

Selvittäjä ja velkojatoimikunta sekä velallisen myötävaikutusvelvollisuus

8 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 §

Selvittäjän oikeudet

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Selvittäjällä on oikeus osallistua velallisyri-
tyksen toimielinten kokouksiin ja käyttää niissä
puhevaltaa. *Selvittäjälle on toimitettava kutsu
tällaisiin kokouksiin.*

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

10—14 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

4 luku

**Saneerausmenettelyn alkamisen
oikeusvaikutukset**

15 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

16 §

*Välivaiheen aikana tehtyjen oikeustointen
peräytyminen*

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

*Velkajärjestelyssä voidaan jättää huomiotta 1
momentissa tarkoitettuna aikana velallisen vahin-
goksi tehty muutos velan maksuaikatauluun. (uusi
2 mom.)*

17 §

Maksu- ja vakuudenasettamiskielto

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Vastoin 1 momentissa säädettyä kieltoa tehty
panttaus tai muu vakuuden asettamistoimi on
tehoton, jollei juoksevia velkakirjoja tai muita arvo-
papereita taikka arvo-osuuksia koskevista sään-
nöksistä johdu muuta. Menettelyn alettua tehty,
velallisen omaisuutta koskeva kiinnityshakemus ei
tuota etuoikeutta saneerausvelan hyväksi.

18 §

Poikkeukset maksukieltoon

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edellä 17 §:ssä säädetyn kiellon estämättä:

1) on maksettava työntekijöiden palkat ja
työstä aiheutuneiden kustannusten korvaukset
menettelyn alkamista edeltäneiltä kolmelta kuu-
kaudelta, paitsi mikäli selvittäjä ilmoittaa pitä-
vänsä tällaisen velan perustetta tai määrää riitai-
sena;

(2—5 kohta kuten hallituksen esityksessä)

6) on maksettava velallisen perustamalta elä-
kesäätiöltä otetun lainan lyhennykset ja korot
sikäli kuin se on välttämätöntä säätiön maksu-
valmiuden turvaamiseksi.

19 §

Perintäkielto

Menettelyn alettua velalliseen ei saa kohdistaa
toimenpiteitä maksukiellon piiriin kuuluvan sa-
neerausvelan perimiseksi tai sen suorittamisen
turvaamiseksi. Jo aloitettuja toimenpiteitä ei saa
jatkaa. Velalliseen ei tällaisen velan osalta myös-
kään saa kohdistaa maksuviivästyksen seuraau-
muksia. Tässä säädetyn kiellon piiriin kuuluvat
muun muassa seuraavat toimenpiteet:

(1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)

3) velallisella velkojalta olevan saatavan käyt-
täminen velkojan saatavan kuittaamiseen; (*sisen-
nys poist.*) muun kuin vakuusvelan velkoja, joka
itse on velkaa saneerausvelalliselle ja jonka velka
erääntyy maksettavaksi ennalta määrättyä
ajankohtana menettelyn alkamisen jälkeen,
saa kuitenkin kyseisen saatavansa määrää vas-
taavalta osalta pidättäjä maksusta saneerausve-
lalliselle velkasuhteen jatkuessa muuten entisiin
ehdoin, kunnes velkoja saa suorituksen sanee-
rausohjelman mukaisesti tai perintäkielto lak-
kaa.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

20 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

21 §

*Ulosmittauksen sekä muiden täytäntöönpano-
toimenpiteiden kielto*

Menettelyn alettua velallisen omaisuutta ei
saa ulosmitata maksukiellon piiriin kuuluvasta
saneerausvelasta (*poist.*). Kiellon vastainen ulos-
mittaus on tehoton. Ulosmittaushakemuksen
käsittely keskeytetään. Jos ulosmittaus on jo
toimitettu, täytäntöönpano on keskeytettävä ja
ulosottomiehen on vaadittaessa luovutettava
haltuun ottamansa omaisuus ja mahdollisesti

kertyneet rahavarat selvittäjälle. Jos ulosmitatun omaisuuden myynnistä on kuulutettu ennen menettelyn alkamista, tuomioistuin voi määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi ja myynnin peruutettavaksi, paitsi jos on ilmeistä, että kysymyksessä olevan omaisuuden säilyminen velallisella ei ole 20 §:n 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla tarpeellista. Täytäntöönpanoa hakeneella velkojalla on oikeus saada velalliselta korvaus myynnin peruuttamisen vuoksi hyödyttömiksi tulleet täytäntöönpanokuluista.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

22—26 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

27 §

Eräiden sopimusten asema

Vuokra- tai vuokrausluottosopimus, jossa velallinen on vuokralleottajana, voidaan menettelyn alettua velallisen puolelta irtisanoa 29—30 §:n säännöksiä noudattaen päättymään kahden kuukauden kuluttua irtisanomisesta sopimuksen kesto- tai irtisanomisesta koskevien ehtojen estämittä. Korvaus sopimuksen ennenaikaisen päättymisen vuoksi käsittää irtisanomisaikaan kohdistuvan vuokran tai muun vastikkeen lisäksi omaisuuden hallinnan palauttamisesta aiheutuneet välttämättömät kustannukset sekä kohtuullisen korvauksen muusta vahingosta, jonka vuokralleantaja osoittaa hänelle aiheutuvan. Vuokrausluottosopimuksen osalta noudatetaan lisäksi, mitä 26 §:ssä säädetään käyttämättä jäävään luottoaikaan kohdistuvien luottokustannusten lukemisesta velallisen hyväksi.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos joku on ennen menettelyn alkamista tehdyllä sopimuksella sitoutunut velalliselle muunlaiseen kuin 2 momentissa tarkoitettuun suoritusvelvollisuuteen ja jos velallinen ei menettelyn alkaessa ole täyttänyt sopimukseen perustuvaa maksuvelvollisuuttaan, selvittäjän on vastapuolen pyynnöstä ilmoitettava, pysyykö velallinen sopimuksessa. Jos vastaus on kielteinen tai sitä ei anneta kohtuullisessa ajassa, vastapuoli saa purkaa sopimuksen.

(4 ja 5 mom. kuten hallituksen esityksessä)

28 §

Oikeusvaikutusten voimassaolo

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Menettelyn alkamisen oikeusvaikutukset jatku-

vat, kunnes saneerausohjelma vahvistetaan tai määrätään 77 §:n 3 momentin nojalla noudatettavaksi. Jos saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista, menettelyn aloittamisen oikeusvaikutukset lakkaavat, kun tuomioistuimen päätös velallisen asettamisesta konkurssiin tai menettelyn lakkaamisesta on annettu, jollei tuomioistuin erityisestä syystä määrää, että oikeusvaikutukset ovat voimassa, kunnes päätös on lainvoimainen tai asiassa toisin määrätään. Jos velallinen menettelyn alettua asetetaan selvitystilaan, menettelyn aloittamisen oikeusvaikutukset lakkaavat selvitystilan alkaessa.

Jos saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista muusta syystä kuin velallisen konkurssin vuoksi, 21 §:n nojalla estynyt tai keskeytynyt täytäntöönpanoa tai virka-apua voidaan saneerausmenettelyn oikeusvaikutusten lakattua jatkaa aikaisemman täytäntöönpano- tai virka-apuhakemuksen perusteella.

Päätäessään menettelyn lakkaamisesta tuomioistuin voi velkojan vaatimuksesta samalla määrätä 23 §:ssä tarkoitetun turvaamistoimenpiteen. Jos menettelyn alkaessa oli voimassa velallista tai hänen omaisuuttaan koskeva turvaamistoimenpide, tuomioistuimen on määrättävä se tulemaan uudelleen voimaan, jollei toimenpidettä hakeneen velkojan lausumasta tai velallisen asettamisesta konkurssiin johdu muuta taikka toimenpide ole muuten menettänyt merkitystään.

5 luku

Velallisen toiminta ja omaisuuden vallinta menettelyn aikana

29 §

Velallisen määräysvalta ja sen rajoitukset

Velallisella säilyy menettelyn alkamisen jälkeenkin valta määrätä omaisuudestaan ja toiminnastaan, mikäli tässä laissa ei toisin säädetä. Jos velallisen omaisuutta on ennen menettelyn alkamista ulosmitattu saneerausvelasta, omaisuudesta voidaan määrätä siten kuin tässä laissa säädetään ulosottolain 4 luvun 30 §:n säännösten estämittä.

Menettelyn alettua velallinen ei kuitenkaan ilman selvittäjän suostumusta saa:

(1—3 kohta kuten hallituksen esityksessä)

4) luovuttaa vaihto-omaisuutta muuten kuin tavanomaisin ehdoin osana tavanomaista toimintaa;

(5—8 kohta kuten hallituksen esityksessä)
(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

30—32 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

33 §

Vakuuden arvon suojaaminen

Vakuusvelkojalla on oikeus korvaukseen selaisesta vakuusomaisuuden arvon alenemisesta *velkojan vahingoksi*, joka johtuu omaisuuden käyttämisestä velallisen toiminnassa 19 tai 22 §:ssä tarkoitetun kiellon voimassaoloaikana. Suoritettu korvaus luetaan vakuusvelan lyhenykseksi.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

34 §

Uuden luoton etuoikeus

Tuomioistuin voi selvittäjän hakemuksesta määrätä, että menettelyn aikana otettavalla, päätöksessä yksilöidyllä luotolla on sama tai parempi etuoikeus luoton vakuudeksi asetettavaan velallisen omaisuuteen kuin saneerausvelalla, josta sama omaisuus on vakuutena. Edellytyksenä on, että tällainen järjestely on menettelyn aikana tarvittavan rahoituksen saamiseksi välttämätön eikä *merkittävästi lisää* niiden velkojen *riskiä*, joiden etuoikeusasema heikentyisi. Järjestely ei vaikuta mainittujen velkojen asemaan vakuusvelkojina.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

6 luku

Takaisinsaanti saneerausmenettelyssä

35—38 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

7 luku

Saneerausohjelma

39 §

Ohjelman sisältö

Saneerausohjelman tulee sisältää 41 §:n mukainen selvitys velallisen taloudellisesta asemasta ja muista saneeraukseen vaikuttavista seikoista sekä 42 §:ssä tarkoitetut määräykset velallisen ja

velkojen asemaa koskevista, toiminnan jatkamiseen, muuttamiseen tai lopettamiseen tähtäävistä toimenpiteistä ja järjestelyistä. Ohjelmasta tulee ilmetä 51 §:n mukaisesti velkojen jako ryhmiin sekä 52 §:ssä tarkoitettu äänivallan puuttuminen.

40—43 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

44 §

Velkajärjestelyn keinot

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Velkajärjestelyssä ei saa käyttää keinoa, joka rajoittaa velkojan oikeutta enemmän kuin on tarpeellista saneerausohjelman tarkoituksen toteuttamiseksi ja tässä laissa säädettyjen, velkojen keskinäistä asemaa koskevien vaatimusten täyttämiseksi. (Uusi 3 mom.)

45 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

46 §

Velkojen keskinäinen asema

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Saneerausohjelmassa voidaan kuitenkin 1 momentissa säädetyn estämättä määrätä, mikäli se katsotaan menettelyn kannalta tarkoituksenmukaiseksi, että velkojat, joiden saatavat ovat määrältään vähäisiä, saavat täyden suorituksen. *Saneerausohjelmassa voidaan myös 1 momentin estämättä määrätä velallisen perustamalta eläkesäätiöltä otetun lainan maksamisesta niin, että eläkesäätiön kattamatta olevan eläkevastuun määrä ei tällaista lainaa koskevan velkajärjestelyn vuoksi kasva.*

(3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

47 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

48 §

Kolmannen asema eräissä tapauksissa

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Mikäli velkaa ei 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ole *menettelyn aikana* peritty takaaajalta tai kolmannen asettaman vakuuden arvosta, *velkoja voi velkajärjestelyn estämättä periä saatavansa takaaajalta tai vakuuden arvosta velan aikaisempien ehtojen mukaisesti.*

8 luku

Saneerausohjelman vahvistaminen

49—53 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

54 §

Vahvistaminen ilman kaikkien ryhmäenemmistöjen suostumusta

Vaikka 51 ja 52 §:ssä tarkoitettu enemmistö yhdessä tai useammassa velkojaryhmässä jää saavuttamatta, saneerausohjelma voidaan ehdotuksen laatijan, selvittäjän tai velallisen vaatimuksesta vahvistaa seuraavin edellytyksin:

(1 kohta kuten hallituksen esityksessä)

2) ainakin yksi velkojaryhmä on äänestänyt ohjelman hyväksymisen puolesta 52 §:n mukaisella enemmistöllä ja kaikkien puolesta äänestäneiden velkojien saatavat edustavat vähintään viidennestä kaikkien 52 §:n 2 momentin mukaan huomioon otettavien tunnettujen velkojien saatavista;

(3—5 kohta kuten hallituksen esityksessä)

55 §

Muut perusteet vahvistamatta jättämiselle

Sen lisäksi, mitä edellä tässä luvussa säädetään, saneerausohjelma on jätettävä vahvistamatta myös, jos:

(1—3 kohta kuten hallituksen esityksessä)

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

56 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

9 luku

Saneerausohjelman oikeusvaikutukset, toteuttaminen, muuttaminen ja raukeaminen

57 §

Saneerausohjelman oikeusvaikutukset

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Velallisen omaisuuteen kohdistuva, saneerausvelkaan perustuva ulosmittaus raukeaa, kun saneerausohjelma on lainvoimaisesti vahvistettu. Sama koskee muuta saneerausvelkaan perustuvaa täytäntöönpanoa. (Uusi 2 mom.)

(3 mom. kuten hallituksen esityksen 2 mom.)

58—60 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

61 §

Ohjelman toteuttamisen seuranta

Saneerausohjelman seurantaa varten voidaan määrätä valvoja, jonka tehtävänä on velkojien lukuun valvoa ohjelman toteuttamista ottaen huomioon 63—65 §:n säännökset sekä huolehtia sellaisista ohjelman mukaisista toimenpiteistä, joiden suorittaminen ei kuulu asianosaisille. Jollei valvojaa ohjelmaehdotuksen mukaan ole määrättävä, valvojan määräämistä voi vaatia velkojatoimikunta tai velkojat, joilla 40 §:n mukaan olisi ollut oikeus tehdä ehdotus saneerausohjelmaksi.

(2 ja 3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Velallisella on saneerausohjelman vahvistamisen ja päättymisen välisenä aikana samanlainen tietojenanto- ja myötävaikutusvelvollisuus suhteessa valvojaan, velkojatoimikuntaan ja tuomioistuimeen, kuin 13 §:ssä säädetään.

62 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

63 §

Ohjelman muuttaminen

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos 57 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa saneerausvelan määrä tai velkojan oikeus muuten vahvistetaan toisenlaiseksi kuin millaisena se on saneerausohjelmassa otettu huomioon, ohjelmaa on velkojan tai velallisen vaatimuksesta muutettava sikäli kuin velkojan oikeutta koskeva ratkaisu vaikuttaa ohjelman mukaisen velkajärjestelyn sisältöön. Sama on vastaavasti voimassa, jos velkojalle maksun takaisinsaannin vuoksi syntyy 38 §:ssä tarkoitettu saatava.

(4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

64 §

Velkajärjestelyn raukeaminen

(1—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Velkojalla, jonka osalta velkajärjestely raukeaa, on samanlainen oikeus suoritukseen kuin jos saneerausohjelmaa ei olisi vahvistettu. *Velallisen ei kuitenkaan ole suoritettava velalle viivästykskorkoa velkajärjestelyn voimassaoloajalta, jollei tuomioistuin erityisestä syytä määrää toisin.*

65 ja 66 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

10 luku

Menettelysäännökset

67 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Tässä laissa tarkoitettua saneerausmenettelyä koskevat asiat käsitellään seuraavissa alioikeuksissa: Helsingin raastuvanoikeus, Joensuun raastuvanoikeus, Jyväskylän raastuvanoikeus, Kajaanin raastuvanoikeus, Kotkan raastuvanoikeus, Kuopion raastuvanoikeus, Lahden raastuvanoikeus, Lappeenrannan raastuvanoikeus, Mikkelin raastuvanoikeus, Oulun raastuvanoikeus, Porin raastuvanoikeus, Tampereen raastuvanoikeus, Turun raastuvanoikeus, Vaasan raastuvanoikeus, Ahvenanmaan kihlakunnanoikeus, Espoon kihlakunnanoikeus, Rovaniemen kihlakunnanoikeus, Seinäjoen kihlakunnanoikeus ja Vantaan kihlakunnanoikeus. Tuomioistuinten tuomiopiireistä näissä asioissa säädetään asetuksella.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Saneerausmenettelyä koskevan asian vireillä ollessa tehtävä hakemus velallisen asettamisesta konkurssiin käsitellään siinä alioikeudessa, jossa saneerausmenettely on tai oli vireillä. Jos velallinen asetetaan konkurssiin, päätöksen tehneen tuomioistuimen on *samalla määrättävä väliaikainen pesänhoitaja ja siirrettävä asia* siihen alioikeuteen, joka muuten on toimivaltainen käsittelemään velallisen konkurssia. Viimeksi mainittu tuomioistuin määrää asian jatkokäsittelystä.

Mitä 3 momentissa säädetään, koskee myös ennen saneeraushakemusta tehtyä konkurssihakemusta, josta 24 §:n 1 momentin nojalla on annettava ratkaisu saneeraushakemusta koskevan päätöksen yhteydessä. Sen tuomioistuimen, jossa konkurssihakemus on tehty, on tällöin pyynnöstä siirrettävä konkurssihakemus saneeraushakemusta käsittelevän tuomioistuimen ratkaistavaksi. (Uusi 4 mom.)

68 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

69 §

Hakemus

Hakemus saneerausmenettelyn aloittamisesta on toimitettava tuomioistuimen kansliaan kirjallisena. Jos hakemus tehdään velallista koskevan konkurssihakemuksen vireillä ollessa, se voidaan antaa tuomioistuimelle istunnossa, jossa käsitellään konkurssihakemusta.

Hakemukseen on liitettävä tarpeellinen selvitys velallisesta. Velallisen on lisäksi liitettävä hakemukseensa selvitys velkojistaan, veloistaan ja niiden vakuuksista sekä taloudellisesta tilanteestaan. (Uusi 2 mom.)

(3 mom. kuten hallituksen esityksen 2 mom.)

70 §

Välitoimenpiteet hakemuksen johdosta

(1—3 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Tuomioistuimen on viipymättä ilmoitettava hakemuksesta velallisen yleisen oikeuspaikan alioikeudelle, jollei se ole sama kuin saneerausasiassa toimivaltainen tuomioistuin. (Uusi 4 mom.)

71 §

Päätös menettelyn aloittamisesta

Päättyessään saneerausmenettelyn aloittamisesta tuomioistuimen tulee:

(1 ja 2 kohta kuten hallituksen esityksessä)

3) asettaa määräpäivä, johon mennessä velkojien on kirjallisesti ilmoitettava selvittäjälle vaatimuksensa, mikäli ne poikkeavat velallisen ilmoittamasta, uhalla että vaatimus muuten jää ottamatta huomioon ja saatava lakkaa siten kuin 47 §:ssä säädetään;

4) asettaa määräpäivä, johon mennessä selvittäjän on lähetettävä 8 §:n 1 momentissa tarkoitettu selvitys velallisen taloudellisesta tilasta tiedoksi asiaan osallisille; (poist.)

5) asettaa määräpäivä, johon mennessä ehdotus saneerausohjelmaksi on laadittava ja toimitettava selvittäjälle sekä tuomioistuimelle, ja

6) merkitä päätökseen sen antamisen tai julistamisen kellonaika. (Uusi kohta)

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Selvittäjän on viipymättä annettava päätös tiedoksi velallisen hakemuksesta tai selvityksestä ilmeneville velkojille sekä (poist.) takaaajille, kanssavelallisille ja vakuuden asettajille. Jos kysymyksessä on 10 §:n 4 momentissa tarkoitettu velallinen, päätös on annettava tiedoksi myös asianomaisen työvoimapiiriin toimistolle.

72—75 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

76 §

Ohjelmaehdotuksen käsittely ja tiedoksianto sekä äänestysmenettely

Kun asiaan osalliset ovat saaneet tilaisuuden lausua käsityksensä ehdotuksesta saneerausoh-

jelmaksi ja tuomioistuin on tehnyt 47 §:n 1 momentissa tarkoitetun päätöksen epäselvien saneerausvelkojen huomioon ottamisesta, ehdotuksen laatijalle voidaan (*poist.*) varata tilaisuus oikaista, tarkistaa tai täydentää ehdotusta määräjassa.

(2—4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

77—79 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

80 §

Kuulutukset ja ilmoitukset

Tuomioistuimen päätöksestä, jolla saneerausmenettely aloitetaan tai määrätään lakkaamaan taikka jossa määrätään 22 §:ssä tarkoitettu väliaikainen kielto tai 30 §:ssä tarkoitettu velallisen määräysvallan rajoitus, on kuulutettava ja ilmoitettava eräille viranomaisille sekä tehtävä merkintä kaupparekisteriin ja erinäisistä omaisuuslajeista *sekä kiinnityksistä* pidettäviin rekistereihin siten kuin asetuksella säädetään.

81 ja 82 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

11 luku

Selvittäjän määrääminen ja velkojatoimikunnan asettaminen sekä niiden valvonta

83—86 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

12 luku

Menettelystä aiheutuvat kustannukset

87—89 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

13 luku

Yksinkertaistettu saneerausmenettely

90 §

Selvittäjän ja velkojatoimikunnan määräämättä jättäminen

Kun velallinen on tehnyt hakemuksen saneerausmenettelyn aloittamisesta, selvittäjä voidaan jättää määräämättä, jos kukaan (*poist.*) velkojista ei ole tehnyt esitystä selvittäjän määräämisestä

tai muuten vaatinut sitä. Kun hakemuksen on tehnyt velkoja, selvittäjä voidaan jättää määräämättä, jos velallisen tunnetuille velkojille ennen menettelyn aloittamista koskevan päätöksen tekemistä varataan tilaisuus määrääjassa antaa asiassa kirjallinen lausuma eikä kukaan velkojista vaadi selvittäjän määräämistä. (*Poist.*) Menettelyn alettua selvittäjä voidaan määrätä, jos joku velkojista sitä vaatii.

Tuomioistuin voi määrätä selvittäjän, vaikka kukaan velkojista ei olisi sitä vaatinut, jos se erityisestä syystä katsotaan tarpeelliseksi. Vaikka selvittäjän määräämistä olisi vaadittu, tuomioistuin voi jättää selvittäjän määräämättä, jos on erityisiä syitä katsoa, ettei selvittäjän määrääminen ole saneerausohjelman valmistelun tai velkojien edun valvomisen kannalta tarpeellista. (uusi 2 mom.)

(3 mom. kuten hallituksen esityksen 2 mom.)

Jos selvittäjää ei ole määrätty:

(1—6 kohta kuten hallituksen esityksessä)

7) velallinen voi 29 §:n estämättä luovuttaa omaisuutensa konkurssiin;

8) *selvittäjän tehtäviin kuuluvista tiedoksiantoista sekä äänestysseelvityksen laatimisesta huolehtii tuomioistuin. (Uusi kohta)*

91 ja 92 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

14 luku

Vahingonkorvausvelvollisuus

93 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

94 §

Selvittäjän ja velkojatoimikunnan jäsenen korvausvelvollisuus

Selvittäjä on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka hän on tehtävänsä hoitaessaan virheellä tai laiminlyönnillä aiheuttanut velalliselle tai velkojalle *taikka takaajalle tai vakuuden asettajalle*. Työnantajana selvittäjä vastaa *edellä mainituille henkilöille* aiheutetusta vahingosta siten kuin vahingonkorvauslain 3 luvussa säädetään.

(2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

95 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

15 luku

Erinäiset säännökset

96—98 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

99 §

Erityisen vanhentumisajan tai perimismääräajan suhde saneerausmenettelyyn

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Jos tähän lakiin perustuva perintä- tai täytäntöönpanokielto lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista tai ohjelmassa vahvistettu velkajärjestely raukeaa, 1 momentissa tarkoitettua määräaika laskettaessa ei oteta huomioon sitä kalenterivuotta, jonka aikana perintä- tai täytäntöönpanokielto alkoi eikä sen jälkeistä aikaa sen kalenterivuoden loppuun, jona kielto sanotulla tavalla lakkasi tai velkajärjestely raukesi. Jos saneerausmenettely lakkaa ilman saneerausohjelman vahvistamista, perintäkiellon

voimassaoloaikaa ei oteta huomioon laskettaessa sitä määräaika, jonka kuluessa velkojan on vaadittava suoritusta 25 §:n 2 momentissa tarkoitettua takaaajalta.

(3 ja 4 mom. kuten hallituksen esityksessä)

100 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

16 luku

Voimaantulosäännökset

101 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

102 §

Siirtymäsäännökset

(1 ja 2 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Edellä 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa velallinen voi tehdä hakemuksen saneerausmenettelystä konkurssin estämättä. (Uusi 3 mom.)

2.

Laki**osakeyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/78) 13 luvun otsikko ja 15 luvun 5 §:n 3 momentti, sekä

lisätään 13 lukuun uusi 2 a § ja 18 a § seuraavasti:

13 luku

Selvitystila, saneeraus ja purkaminen

2 a §

(1 mom. kuten hallituksen esityksessä)

Yhtiö on asetettava selvitystilaan, jollei saneerausmenettelyn lakkaamisen ajankohtana vallinnutta tilannetta koskeva, 2 §:n 2 momentin mukainen ja yhtiön tilintarkastajien tarkastama tase osoita, että yhtiön oma pääoma on vähintään puolet osakepääomasta. Hallituksen on tällöin kutsuttava yhtiökokous koolle viimeistään kahden kuukauden kuluessa saneerausmenettelyn lakkaamisesta päättämään selvitystilaan asettamisesta. Jollei yhtiökokous tee tällaista päätöstä, sovelle-

taan vastaavasti, mitä 2 §:n 1 momentissa säädetään. (Uusi 2 mom.)

18 a §

(Kuten hallituksen esityksessä)

15 luku

Vahingonkorvausvelvollisuus

5 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

5.

Laki**yhteistoiminnasta yrityksissä annetun lain 6 ja 8 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhteistoiminnasta yrityksissä 22 päivänä syyskuuta 1978 annetun lain (725/78) 6 §:n 3 b kohta ja 8 §:n 5 momentti, *sellaisina* kuin ne ovat 29 päivänä heinäkuuta 1988 annetussa laissa (724/88), *(poist.)* seuraavasti:

6 §

Yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvat asiat

Yhteistoimintamenettelyn piiriin kuuluvat asiat ovat:

3 b) tuotannollisista ja taloudellisista syistä toimeenpantavat osa-aikaistamiset, lomauttamiset ja irtisanomiset sekä niihin liittyvät koulutus- ja uudelleen sijoittamisratkaisut, *mukaan lukien yrityksen saneerausmenettelyn yhteydessä toi-*

meenpantavat sanotunlaiset henkilöstöjärjestelyt; (uusi kohta)

(3 d kohta *poist.*)

8 §

(Kuten hallituksen esityksessä)

Voimaantulosäännös

(Kuten hallituksen esityksessä)

Helsingissä 17 päivänä joulukuuta 1992

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Lax, varapuheenjohtaja Halonen ja jäsenet Björkenheim, Haavisto, Komi (osittain), V. Laukkanen, Lehti-

nen, Luhtanen, Mäkelä, Mölsä (osittain), Niinistö, Polvi, Savela, Suhola, Tykkyläinen, Viljanen (osittain) ja Vuoristo (osittain).

EDUSKUNNAN
PERUSTUSLAKIVALIOKUNTA

Helsingissä

18 päivänä marraskuuta 1992

Lausunto n:o 23

Liite

Lakivaliokunnalle

Eduskunta on lähettäessään 2 päivänä loka-kuuta 1992 hallituksen esityksen n:o 182 yrityksen saneerausta koskevaksi lainsäädännöksi ja n:o 183 laiksi yksityishenkilön velkajärjestelystä lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava niistä lausuntonsa lakivaliokunnalle.

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina lainsäädäntöneuvos Pauliine Koskelo ja lainsäädäntöneuvos Mikko Könkkölä oikeusministeriöstä, osastopäällikkö Erkki Kontkanen Suomen Pankkiyhdistyksestä, professori Erkki Havansi, professori Mikael Hidén, professori Antero Jyräntä, professori Ilkka Saraviita, oikeustieteen tohtori, kansleri Kauko Sipponen ja professori Thomas Wilhelmsson.

Käsiteltävään esitykseen valtiosääntöoikeudelliselta kannalta perustuslakivaliokunta esittää kunnioittaen seuraavaa.

Hallituksen esitykset*Esitys n:o 182*

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yrityksen saneerauksesta. Uudistuksen tarkoituksena on luoda oikeudelliset edellytykset elinkeipoisten yritysten saneeraukselle ja tarpeettomien konkurssien välttämiseksi. Ehdotetun saneerausmenettelyn piiriin tulisivat yrityksen kaikki velkojat.

Tuomioistuin päättäisi hakemuksesta saneerausmenettelyn aloittamisesta. Menettelyssä pyritään laatimaan saneerausohjelma eli ohjelma toimenpiteistä yrityksen toimintaedellytysten korjaamiseksi. Laissa säädettäisiin saneerausohjelmassa käytettävissä olevista velkajärjestelyistä eli niistä myönnytyksistä, joita voidaan vaatia velkojilta saneerausohjelmassa. Saneerausohjelman vahvistaisi tuomioistuin sen jälkeen, kun velkojat ovat saaneet tilaisuuden tutustua yhteen

tai useampaan saneerausmenettelyn aikana laadittuun ohjelmaehdotukseen ja ilmaista kantansa niistä. Tuomioistuin tutkisi, että laissa säädettävät edellytykset ohjelman vahvistamiselle ovat käsillä. Saneerausohjelma voitaisiin vahvistaa, vaikka kaikki velkojat eivät ole kannattaneet sitä.

Esityksessä on myös kahdeksan voimassa olevan lain muutosehdotusta.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993 tuomioistuinten henkilöstömäärärahojen osalta.

Ehdotettu lainsäädäntö on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Esitys n:o 183

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yksityishenkilön velkajärjestelystä. Uudistuksen tarkoituksena on saada aikaan säännöstö, joka tekisi mahdolliseksi korjata vaikeuksiin joutuneen yksityisen velallisen taloudellinen tilanne. Velkaongelmat tulisi ensisijaisesti pyrkiä ratkaisemaan vapaaehtoisuuden pohjalta. Velkajärjestely tulisi kysymykseen vain, jos vapaaehtoista sovintoratkaisua ei ole saatu aikaan. Velkajärjestely olisi velallisen kaikkia velkoja koskeva maksukyvyttömyysmenettely. Se syrjäyttäisi velalliseen nykyisin kohdistettavissa olevan pakko-täytäntöönpanon: konkurssin ja ulosoton.

Velkajärjestelystä päättäisi tuomioistuin. Velkajärjestelystä päättäessään tuomioistuin samalla vahvistaisi velalliselle maksuohjelman. Maksuohjelma korvaisi velallisen alkuperäiset maksuvelvoitteet. Velallinen velvoitettaisiin maksuohjelmassa käyttämään kaikki muut kuin välttämättömiin elinkustannuksiinsa ja elatusvelvollisuudesta aiheutuviin menoihin tarvitsemansa tulot velkojensa maksamiseen. Velallinen olisi velvollinen muuttamaan rahaksi kaiken muun kuin perusturvaansa kuuluvan omaisuuden. Maksuohjelma kestäisi yleensä viisi vuotta.

Maksuohjelma voitaisiin vahvistaa vastoin velkojen tahtoa, jos velkajärjestelyyn on edellytykset ja ohjelma vastaa lain säännöksiä ja velallisen maksukykyä.

Esitys liittyy valtion talousarvioesitykseen vuodelle 1993.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on hyväksytty ja vahvistettu.

Säätämisyjärjestys

Hallituksen esitysten sangen yksityiskohtaisissa säätämisyjärjestysperusteluissa on todettu kummankin päälakiehdotuksen säätämisyjärjestuksen tulkinvaraisuus ja katsottu, että asiasta on tarpeen pyytää eduskunnan perustuslakivaliokunnan lausunto. Kummassakin esityksessä on kuitenkin lähdetty siitä, että kaikki lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Asian valtiosääntöoikeudelliselle arvioinnille merkittävänä seikkana perusteluissa on muun muassa mainittu, että niin yrityksen saneerauslaki kuin yksityishenkilön velkajärjestelylakikin rajoittavat velkojen oikeutta saada suoritus saatavalleen alkuperäisten ehtojen mukaisesti. Lakiehdotusten mukaisiin menettelyihin kytkeytyy maksu-, perintä- ja täytäntönnpanokielto. Myös lakiehdotusten mukaiset velkajärjestelyt, joista olisi mahdollista päättää yksittäisen velkojan suostumuksetta, voivat rajoittaa velkojen oikeuksia. Säätämisyjärjestyksen kannalta oleellisenä kysymyksenä on perusteluissa käsitelty lisäksi sitä, että kumpikin mainittu laki koskisi myös ennen niiden voimaantuloa syntyneitä velkoja. Laeilla olisi siten taannehtiva vaikutus.

Valiokunnan kannanotot

Valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin perusteet

Asian valtiosääntöoikeudellinen arviointi kiinnittyy oleellisesti hallitusmuodon 6 §:ssä turvattuun omaisuuden suojaan. Valiokunta on tähänastisessa käytännössään lähtenyt siitä, että siviili- ja rikosoikeudelliset täytäntönnpano- ja turvaamistoimenpiteet voidaan pääsääntöisesti omaisuuteen kohdistuvinkin saattaa voimaan tavallisella lailla (PeVL 10/1982 vp). Tällaiseen lähtökohtaan perustuvia kannanottoja sisältyy esimerkiksi etuoikeuslainsäädännön osalta va-

liokunnan lausuntoihin n:o 1/1940 vp, 1/1972 vp ja 20/1992 vp.

Esityksissä ehdotetut uudistukset koskevat sellaisten ongelmien ratkaisemista, joita syntyy velallisen maksukyvyn osoittautuessa riittämättömäksi. Tällaisiin velallisen ja velkojen välisiin sekä velkojen keskinäisiin ongelmiin on tähän saakka pyritty vastaamaan lähinnä konkurssilainsäädännön avulla. Uudistusten tarkoituksena on luoda konkurssista poikkeavia maksukyvttömyysongelmien ratkaisuja, joihin samalla sisältyisi oikeudellisia edellytyksiä elinkelpoisten yritysten saneeraukselle ja velkavaikeuksiin joutuneiden yksityishenkilöiden taloudellisen tilanteen korjaamiselle.

Nyt ehdotetut uudet järjestelyt velallisen maksukyvttömyyden tai uhkaavan maksukyvttömyyden johdosta ovat valiokunnan käsityksen mukaan asialliselta luonteeltaan ja merkitykseltään rinnastettavissa velallisen maksukyvttömyyteen nykyisin kytkeytyvään täytäntönnpanolainsäädäntöön, ennen kaikkea konkurssi- ja ulosottolainsäädäntöön. Edellä mainittua näkökohtaa siitä, että siviilioikeudellisten täytäntönnpanotoimen säänteleminen kuuluu tavallisen lain alaan, on siksi valiokunnan mielestä myös näiden esitysten osalta pidettävä ehdotettujen uudistusten valtiosääntöoikeudellisen arvioinnin yleisenä perusteena. Tämän arvioinnin lähtökohdaksi on vastaavasti hyväksyttävä, että tällaisiin täytäntönnpanotoimin kajotaan tavalla tai toisella velkojan asemaan velkasuhteesta johtuvien varallisuusoikeudellisten oikeuksien haltijana. Hallitusmuodossa turvattu omaisuuden suojan asianmukainen huomioon ottaminen merkitsee tällaisen poikkeuksellisen sääntelyn yhteydessä ennen muuta sitä, että sinänsä väistämätön velkojan aseman heikentyminen ei saa olla velkojan kannalta kohtuutonta.

Uudistuksen voimaantulon jälkeen syntyvät velat

Ottaen huomioon edellä mainitun yleisen lähtökohdan ja arvioituaan sitä, millaiseksi velkojan asema muodostuu yrityssaneerauslakiehdotuksen ja yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan lakiehdotuksen perusteella, valiokunta katsoo, ettei ole hallitusmuodon 6 §:stä johtuvaa estettä käsitellä näitä lakiehdotuksia tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä siltä osin kuin lakeja sovellettaisiin niiden voimaantulon jälkeen syntyviin velkasuhteisiin.

Taannehtivuus

Yleistä

Valiokunnan vakiintuneena pidettävä kanta olemassa olevien täytäntöönpano-oikeudellisten instituutioiden kehittämiseen uusien säännösten taannehtivuuden osalta ilmenee esimerkiksi lausunnosta n:o 20/1992 vp. Siinä valiokunta katsoi, että tavallisella lailla voidaan muuttaa eri saatavien keskinäistä etuoikeusjärjestystä muutoin taannehtivasti, kunhan uudet säännökset eivät vaikuta jo alkaneissa konkurseissa tai toimitetuissa ulosmittauksissa esillä olevien saatavien järjestykseen.

Tämän tulkintakäytännön seuraaminen selaisenaan ei kuitenkaan nyt ole mahdollista, sillä esityksissä ehdotetuissa maksukyvyttömyyssääntelyissä on kysymys uusista täytäntöönpano-oikeudellisista instituutioista. Tähän liittyen on merkille pantavaa, että ehdotetun uudistuksen käytännön merkitys riippuu tässä tapauksessa suureksi osaksi siitä, voidaanko uusia lakeja soveltaa myös ennen uudistuksen voimaantuloa syntyneisiin velkasuhteisiin. Tällaisessa ennestään sääntelemättömässä tilanteessa tulee asian valtiosääntöoikeudellisessa arvioinnissa valiokunnan käsityksen mukaan panna pääpaino sääntelyn täytäntöönpano-oikeudelliselle luonteelle, vaikkakin tämä näkökulma on poikkeuksellinen esimerkiksi sopimusten pysyvyyttä koskevan valtiosääntöoikeudellisen tulkintakäytännön kannalta.

Tästä seuraa aiemmin todetun mukaisesti, että sääntely — tässä tapauksessa siis taannehtivanakin — kuuluu tavallisen lain alaan, jollei velkojan asemasta muuta johdu. Velkojan aseman kohtuullisuutta harkittaessa on otettava huomioon — varsinkin esityksissä tarkoitettujen tavallisten velkojen kysymyksessä ollen — se velanantoon luonnostaan sisältyvä riskimomentti, jota velallisen mahdollinen maksukyvyttömyys merkitsee. Velkojan asemaan liittyvänä yleisenä näkökohtana on merkitystä myös sillä, että ehdotetunlaisissa maksukyvyttömyyteen perustuvissa täytäntöönpanojärjestelmissä tavoitellaan nimenomaan velallisen ja velkojen välisen sekä myös velkojen keskinäisten taloudellisten suhteiden yhteen sovittamista. Niiden järjestämistä tuomioistuimissa voitaneen yleensä pitää myös velkojen etujen mukaisena. Velkojen keskinäisen aseman kannalta valiokunta viittaa yrityssaneerauslakiehdotuksen 46 §:n 1 momentista näkyvään periaatteeseen yhdenvertaisuus-

desta kussakin velkojaryhmässä saneerausohjelmaan sisältyvien velkajärjestelyjen kannalta ja yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan lakiehdotuksen 31 §:n 1 momenttiin, joka ilmaisee perusperiaatteen siitä, että tavalliset velkojat on velkajärjestelyssä asetettava keskenään yhdenvertaiseen asemaan. Nämä ehdotukset osoittavat osaltaan pyrkimystä päästä mahdollisimman oikeudenmukaiseen järjestelyyn velkojen keskinäisuuhteissa.

Perintä- ja muut kiellot

Lakiehdotusten mukaan yrityksen saneerausmenettelyn ja yksityishenkilön velkajärjestelyn aloittaminen saa aikaan aiempiin velkoihin kohdistuvan maksu-, perintä- ja täytäntöönpanokiellon. Tällaiset kiellot merkitsevät sinänsä poikkeuksellista ja vaikutuksiltaan huomionarvoista puuttumista velkojan asemaan.

Valiokunta on käsitellyt tämäntapaista kysymystä lausunnossa n:o 8/1932 vp. Siinä arvioitiin säännöksiä, jotka olisivat estäneet muun muassa velan hakemisen pankilta, pankin omaisuuden ulosmittauksen, pankin asettamisen konkurssiin ja pankin antaman pantin muuttamisen rahaksi. Valiokunta totesi tällaisten säännösten johdosta: ”Mainitunlaiset säännökset sisältävät pitkälle meneviä poikkeuksia yleisestä, oikeuksien valvomista varten varatusta oikeudenkäynti-, ulosotto- ja konkurssilainsäädännöstä. Mutta kun itse nämä lainsäädännön alat järjestetään tavallisen lain kautta, ei myöskään poikkeuksien säätämiseen niistä vaadita muussa järjestyksessä säädettyä lakia.” Selostettua aikaisempaa kannanottoa vastaten on valiokunnan mielestä nytkin katsottava, että ei ole olemassa mitään yleisluonteista estettä säätää tavallisella lailla edellä tarkoitetuista kielloista niin, että ne kytkeytyvät ehdotettujen menettelyjen aloittamiseen ja koskevat myös ennen uudistuksen voimaantuloa syntyneitä velkoja.

Arvioidessaan ehdotettujen sääntelyjen vaikutusta velkojan asemaan valiokunta on pitänyt tavallisten velkojen osalta oleellisena sitä, että velallinen voi milloin tahansa saada aikaan vastaavan vaikutuksen hakeutumalla konkurssiin. Uudistuksen vaikutus velkojan asemaan on tässä mielessä lähinnä neutraali. Asia onkin valtiosääntöoikeudellisesti huomionarvoisempi vakuusvelkojen osalta. Kun kuitenkin otetaan huomioon perintäkiellon väliaikaisuus ja esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa tältä osin esi-

tetyt näkökohdat sekä velkojaa koskevat oikeusturvajärjestelyt, ei velkojan aseman heikennystä ole pidettävä kohtuuttomana eikä siten myöskään ehdotettua sääntelyä omaisuudensuojan vastaisena.

Velkajärjestelyn keinot

Velkojan asemaan vaikuttavat etenkin sellaiset velkajärjestelyn keinot, jotka muuttavat velkasuhteen alkuperäisiä ehtoja. Tällainen seuraus on poikkeuksellinen sopimusten pysyvyyttä koskevan oikeusperiaatteen kannalta, mutta — kuten jo todettu — samalla väistämättömästi tämän kaltaisen täytäntöönpanolainsäädännön luonteeseen liittyvä.

Esitysten mukaan tällaisina keinoina tulevat kysymykseen: 1) velan maksuaikataulun muuttaminen, 2) pääomalyhennysten ensisijaistaminen, 3) jäljellä olevaan luottoaikaan kohdistuvan koron tms. luottokustannusten alentaminen ja 4) velan määrän alentaminen. Lisäksi yksityishenkilön velkajärjestelyn keinona on: 5) velan maksuvelvollisuuden poistaminen kokonaan. Sen paremmin yrityssaneerauksessa kuin yksityishenkilön velkajärjestelyssä ei vakuusvelan määrän alentaminen siltä osin kuin vakuuden arvo kattaa sen tai vakuusvelan kokonaan poistaminen ole lainkaan mahdollista. Nämä keinot ovat käytettävissä vain tavallisiin velkoihin nähden.

Velkajärjestelyn keinot etenevät edellä olevassa luettelossa lievistä ankarampaan. Tämä on todettu esitysten perusteluissa. Yksityishenkilön velkajärjestelyä koskevan esityksen perusteluissa mainitaan nimenomaisesti, että ”velkaan olisi sovellettava aina sitä velkojan kannalta katsoen lievintä keinoa, joka on riittävä velallisen taloudellisen tilanteen korjaamiseksi”. Valiokunnan mielestä olisi harkittava tämän periaatteen kirjaamista lakitekstiin, myös yrityssaneerauslaissa.

Velkojien aseman asianmukaista huomioon ottamista ilmentävänä seikkana valiokunta kiinnittää yleisesti huomiota siihen, että niin saneerausohjelmaa kuin yksityishenkilön maksuohjelmaan voidaan muuttaa velallisen vaurastumisen johdosta. Ne velkasuhteen alkuperäisten ehtojen heikennykset, joita kyseiset ohjelmat merkitsevät velkojalle, eivät siten olisi ehdottomasti lopullisia, vaan velallisen mahdollinen vaurastuminen olisi käytettävä velkojan hyödyksi.

Tavallisten velkojen osalta ei yksittäisille vel-

kajärjestelyn keinoille ole *yrityssaneerausmenettelyssä* asetettu erillisiä rajoituksia. Lain 53 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan tällaisen velkojan vähimmäissuoja määräytyy kuitenkin niin, että hänelle tulevan suorituksen on oltava vähintään saman arvoinen kuin hänen jako-osuutensa konkurssissa olisi. Tämä vähimmäissääntö vaikuttaa kaikkien velkajärjestelyn keinojen soveltamiseen tavallisiin velkoihin yrityssaneerauksessa. Siten esimerkiksi maksuajan pitennys on tarvittaessa kompensoitava velkojalle korolla, jotta kokonaissuoritus on arvoltaan vähintään sama kuin konkurssijako-osuus. Valiokunnan käsityksen mukaan velkojan aseman järjestäminen tällaiseksi on velkojan kannalta kohtuullista ja siksi valtiosääntöoikeudellisesti hyväksyttävää.

Vakuusvelat on suojattu saneerausmenettelyssä velkajärjestelyä kohtaan niin, että velkojan on aina saatava vakuuden arvoa vastaavat suoritukset. Tämä lieventää oleellisesti puuttumisen voimakkuutta. Saneerausmenettelyssä puututaisiin ehdotuksen mukaan vain siihen tapaan, jolla vakuuden tuoma suoja toteutuu. Jos velkajärjestelyssä esimerkiksi ensisijaistetaan pääomalyhennyksiä, on lykkääntyville korkoerille määrättävä rahan nykyarvon säilyttävä korko. Koron alentamisen käytettävyyttä taas on nimenomaisesti rajoitettu ennen lain voimaantuloa syntyneiden vakuusvelkojen osalta siten, ettei korkoa saa alentaa siltä osin kuin vakuuden arvo menettelyn alkaessa olisi riittänyt kattamaan velan pääoman ja jäljellä olevien korkokustannusten kokonaismäärän nykyarvon. Ehdotukseen voidaan todeta kaiken kaikkiaan sisältyvän vakuusvelkojen aseman kannalta riittävät takeet siitä, että vakuus säilyttää arvonsa saatavan takaisinmaksun turvana. Ehdotetusta sääntelystä ei voida tehdä valtiosääntöoikeudellisia huomautuksia.

Yrityssaneerauslakiehdotuksen 34 §:n 1 momentin nojalla voidaan uudelle luotolle myöntää parempi etuoikeus vakuuteen. Tämän edellytyksenä olisi muun muassa, ettei järjestely olennaisesti loukkaa niiden velkojien etua, joiden etuoikeusasema heikentyisi. Valiokunnan käsityksen mukaan tällainen sääntely on sinänsä mahdollista toteuttaa tavallisella lailla. Toimenpiteen sallittavuuden raja voisi kuitenkin ehdotettua oikeasuhteisemmin asettua siihen, ettei järjestely esimerkiksi ”vähäistä enempää” loukkaa vanhojen velkojien etua.

Yksityishenkilön velkajärjestelyssä vakuusvelkojen suoja on samanlainen kuin yrityssaneerauksessa.

Tavallisten velkojen osalta tilanne sen sijaan on erilainen. Erilaisuus johtuu viime kädessä siitä, että yksityishenkilö ei konkurssilainsäädännön mukaan vapaudu velkavastuustaan konkurssin jälkeen. Tämän vuoksi tulee lakiehdotuksen mukaisten velkajärjestelyn keinojen vaikutusta velkojen asemaan valiokunnan mielestä arvioida sen kannalta, millaisiksi muodostuvat velkojen mahdollisuudet saada suoritus velallisen tulevista tuloista ja muusta varallisuudesta siihen verrattuna, millaiset nämä mahdollisuudet muutoin olisivat.

Lakiehdotuksen mukaisesti laadittavan maksuohjelman perusteella syntyvä kertymä velkojalle on valiokunnan mielestä mitoitettu niin suureksi kuin se velallisen olosuhteisiin katsoen on mahdollista. Tämä valiokunnan arvio perustuu siihen, että ensiksikin velallisen maksuvara on lain 5 §:n 1 momentissa määritelty maksimallisesti ja että toiseksi saman pykälän 2 momentin mukaan määräytyvä velvollisuus käyttää velallisen varallisuutta velkojen suoritukseksi on niin ikään sangen laaja. Maksuohjelman noudattaminen merkitsee velalliselle erityisen alhaista elintasoa, yleensä viideksi vuodeksi. Ehdotetulle sääntelylle onkin hyvin vaikea esittää vaihtoehtoa, joka voisi todellisuudessa tuottaa paremman kertymän velkojalle.

Velkojen aseman kannalta on huomattava myös, että jyrkimmät velkajärjestelyn keinot — velan määrän alentaminen ja maksuvelvollisuuden poistaminen kokonaan — ovat käytettävissä vain, jos velkajärjestelyä ei voida muutoin toteuttaa. Tämä merkitsee, että kyseiset keinot ovat mahdollisia ainoastaan silloin, kun velallisen tulot ovat niin vähäiset, että maksuvara jää liian pieneksi velan koko määrän suorittamiseksi maksuohjelman mukaisessa ajassa tai maksuvara ei jää lainkaan eikä ulosmittauskelpoista varallisuuttakaan ole. Tällöin on yleensä kysymys velallisesta, jolta velkaa ei yleisen elämäntilanteen mukaan saataisi muutoinkaan perityksi ainakaan kokonaan. Kyseisten velkajärjestelyn keinojen käyttö ei siten todellisuudessa heikennä velkojen asemaa.

Valiokunta on pyrkinyt erikseen arvioimaan lakiehdotuksia sellaisten tilanteiden kannalta, joissa *velkojana on yksityishenkilö*. Velkajärjestelyn keinojen aikaan samaa muutos velkasuhteen alkuperäisiin ehtoihin voi tällöin olla erityisen syvälle käyvä velkojan kannalta. Tällaiseksi saattaa velkajärjestelyn merkitys osoittautua varsinkin silloin, kun esimerkiksi velan määrästä ja velkojan olosuhteista yleisesti on pääteltävissä, ettei hän ole harjoittanut velaksiantoa säännönmukaisesti. Valiokunnan mielestä tulisikin harkita, eikä tällaiset tilanteet pitäisi ottaa erikseen huomioon sääntelyssä ja pyrkiä näin turvaamaan tarkoitettunlaisen yksityisvelkojan asema. Valiokunta viittaa siihen, että yrityssaneerauslakiehdotuksen 46 §:n 2 momentin säännökset voisivat olla käytettävissä mainitussa tarkoituksessa, mutta saattaisi olla aiheellista harkita asian yksiselitteistä säätämistä kummassakin laissa.

Työsopimuslain muutos

Esityksessä n:o 182 ehdotetaan muutettavaksi myös työ sopimus lakia. Muutosehdotuksista on valtiosääntöoikeudellisesti merkityksellinen 41 a §, joka koskee irtisanomista saneerausmenettelyn yhteydessä. Valtiosääntöoikeudellista estettä säätää tätä muutosta ehdotetuina voimaantulojärjestelyin tavallisessa lainsäädäntöjärjestyksessä ei kuitenkaan valiokunnan mielestä ole, koska myös tämä ehdotus on osa esityksen tarkoittamaa täytäntöönpano-oikeudellista kokonaisuudistusta. Valiokunta on kiinnittänyt huomiota myös siihen, että konkurssitapauksessa noudatettava irtisanomisaika on 14 päivää.

Edellä esitetyn perusteella perustuslakivaliokunta esittää kunnioittavasti,

että hallituksen esityksiin n:ot 182 ja 183 sisältyvät lakiehdotukset voidaan käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 66 §:ssä säädettyssä järjestyksessä.

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Zyskowiec, varapuheenjohtaja Alho, jäsenet Jansson, Jäät-

teenmäki, Kaarilahti, Laine, J. Leppänen, Moilanen, Nikula, Vistbacka, Vähänäkki ja Väistö (osittain) sekä varajäsen Saastamoinen.

